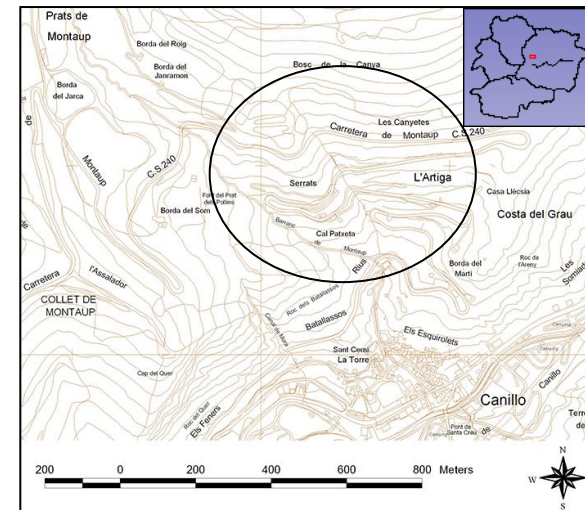

TOPÒNIM: **ORTEL**

Parròquia de Canillo (Principat d'Andorra)

COORDENADES: 538713 / 28681

FITXA

DESCRIPCIÓ FISIAGRÀFICA:

A l'acte de Concòrdia de 1231, entre el bisbe Ponç de Vilamur i els caps de casa d'Andorra, apareix com a nom de nucli a la parròquia de Canillo un **Ortel**, que segons Salvans (2005) apareixerà més endavant com a **l'Hortell**. D'acord amb Salvans (2005), aquest indret estaria situat damunt de *Lacal* (que fa pensar amb la Callissa, possible carrer embrionari de Canillo), coincidint amb la zona amb inestabilitats de vessant existent en el sector del bosc de la Canya-cal Patxeta (gran moviment de Montaup, i desmantellament de dipòsits glacials i col·luvials).

ETIMOLOGIA: Coromines (ETC) referint-se al PIC DE L'HORTELL (parròquia d'Ordino) assenyala: "és probable que el nom del Pic de l'Hortell, sobre la Coma de Llorts, es refereixi a algun pletiu o naixor d'aigua verdejant com un hort (**si no és un diminutiu de Llort[s]**)". Per **Llorts** (ETC) indica: "que podria ser el basc *lurte* 'esllavissada de terres', 'allau' (o potser tenint en compte la pronúncia actual amb *o* oberta el basc *lorr* = castellà *acarreo*, *lortu* 'acarrear'".

D'arrel bascoide, clarament emparentat amb el basc actual "lurte" (esllavissada, desprendiment de pedres). Correspon a un topònim d'arrel clarament preromana (*l)ort-* on se li va afegir un sufix diminutiu romànic *-ell*. Per tant, designaria l'esllavissada de terres o de neu petita. Veure:

<http://www.euskomedia.org/PDFAnlt/literatura/28/28131157.pdf>

Lortell (G, 106, 1893)

ALTRES TOPÒNIMS SIMILARS I TAUTOLOGIES:

Hortell és un topònim clarament relacionat amb Hortó. Existeixen molts homònims tant al Principat d'Andorra (Hortells a Engordany, Hortells a Auvinyà i a Sornàs, ca l'Ortell a Meritxell) com al llarg de la resta de l'Alt Pirineu català i sectors propers (Hortells/Ortells a Castelló de Tor, St. Feliu de Codines, Tivissa, Conca de Dalt, Antist, la Vilella Baixa, Roses, Vilajuïga, els Ports de Tortosa-Besseit; Hortell a Vinyafrescal; o Hortella/Ortella a Castelltallat, Calbinyà, Portè; o Hortellfet a Ribes de Freser).

CODI: LLORTS, L'HORTÓ, L'HORTOELL, L'HORTELL